

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Príležitosti a výzvy pre konkurencieschopnejší európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel“ (stanovisko z vlastnej iniciatívy)

(2012/C 24/04)

Spravodajca: **Josef ZBOŘIL**

Pomocný spravodajca: **Patrizio PESCI**

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa 20. januára 2011 rozhodol vypracovať podľa článku 29 ods. 2 vnútorného poriadku stanovisko z vlastnej iniciatívy na tému

„Príležitosti a výzvy pre konkurencieschopnejší európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel“

(stanovisko z vlastnej iniciatívy).

Poradná komisia pre priemyselné zmeny poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 27. septembra 2011. Spravodajcom bol pán ZBOŘIL a pomocným spravodajcom pán PESCI.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 475. plenárnom zasadnutí 26. a 27. októbra 2011 (schôdza z 26. októbra 2011) prijal 120 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 2 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel (ako aj celulózový a papiernický priemysel) využíva hlavne prírodnú obnoviteľnú surovinu – drevo – a zohráva zásadnú úlohu pri rozvoji ekologického hospodárstva. EHSV si všimol, že v súčasnosti žiaľ existuje niekoľko výrazných nezrovnalostí medzi určitými oblasťami niektorých politík a iniciatív EÚ, ktoré vážne ohrozujú konkurencieschopnosť a výnosnosť odvetví lesného hospodárstva.

1.2 Toto odvetvie čelí zvyšujúcemu sa konkurenčnému boju o drevo zo strany odvetvia energie z obnoviteľných zdrojov v dôsledku dotácií a ďalších opatrení na podporu využívania biomasy (drevo je jedným z hlavných palív, ktoré sa používajú pri výrobe energie z biomasy). Ťažkosti sa vyskytujú aj v súvislosti s investíciami, výskumom, odbornou prípravou, lákaním mladých pracovníkov a administratívnymi obmedzeniami v oblasti verejného obstarávania. Okrem toho nábytkársky priemysel čelí rapidnému nárastu cien surovín, ako sú: koža, plasty, prírodné vlákna a ropné deriváty.

1.3 EHSV požaduje, aby sa inštitúcie EÚ a členských štátov skutočne zaviazali upraviť a zdokonaľiť legislatívny rámec tak, aby mohol zvýšiť konkurencieschopnosť a pomôcť zlepšiť prístup k dodávkam týchto surovín pre drevospracujúci a nábytkársky priemysel, ako aj celulózový a papiernický priemysel. EHSV by chcel pripomenúť, že je potrebná podrobná štúdia problémov súvisiacich s dodávkami drevných surovín pre odvetvia lesného hospodárstva a odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov (biomasa).

1.3.1 EHSV vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s odvetvím lesného hospodárstva a drevárskym priemyslom s cieľom predložiť vhodné a konkrétne opatrenia na riešenie týchto problémov. Výbor navrhuje, aby bola v záujme uľahčenia spolupráce zriadená neformálna a nestranná medziinštitucionálna skupina odborníkov na „drevo ako udržateľnú surovinu“,

ktorá by spolupracovala s príslušnými zainteresovanými stranami. CCMI by prirodzene mala záujem byť súčasťou tejto skupiny.

1.4 Podľa európskej štúdie *EUwood* ⁽¹⁾ sa predpokladá nárast spotreby dreva na výrobu energie z 346 miliónov m³ dreva (3,1 EJ) z roku 2010 na 573 miliónov m³ (5 EJ) v roku 2020, pričom v roku 2030 by sa spotreba mohla vyšplhať na 752 miliónov m³ (6,6 EJ). Tieto výsledky vychádzajú z predpokladu, že podiel dreva na výrobe energie z obnoviteľných zdrojov sa zníži – z 50 % v roku 2008 na 40 % v roku 2020. Do roku 2025 sa očakáva deficit 200 miliónov m³ dreva a do roku 2030 300 miliónov m³.

1.5 EHSV požaduje, aby bolo drevo – ako kľúčová surovina – zahrnuté do európskeho inovačného partnerstva v oblasti surovín, a to v súlade s odporúčaniami uvedenými v oznámení Európskej komisie na tému surovín. V tejto súvislosti by bolo možné preskúmať najmä príležitosti na opätovné použitie a recykláciu.

1.6 Politiky EÚ v oblasti lesného hospodárstva by mali podporovať aktívne obhospodarovanie lesov. EHSV predovšetkým navrhuje, aby Európska komisia podporovala pestovanie dreva s krátkou rubnou dobou na energetické účely. Mali by sa tiež preskúmať opatrenia, ktoré by zabezpečili, že drevo vhodné na priemyselné účely sa nebude používať na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

⁽¹⁾ Zdroj: európska štúdia *Real potential for changes in growth and use of EU forests*. *EUwood*, s. 45, kapitola 3.5 Budúci dopyt po energii z dreva: „Predpokladá sa zvýšenie spotreby dreva na výrobu energie z 346 miliónov m³ v roku 2010 (3,1 EJ) na 573 miliónov m³ (5 EJ) v roku 2020, pričom v roku 2030 by sa mohla vyšplhať na 752 miliónov m³ (6,6 EJ). Tieto číselné údaje vychádzajú z predpokladu, že podiel dreva na výrobe energie z obnoviteľných zdrojov klesne z 50 % v roku 2008 na 40 % v roku 2020.“

1.7 EHSV zdôrazňuje, že treba aktívne propagovať ekologické budovy, ktoré budú počas celého životného cyklu využívať štruktúry a postupy šetrné k životnému prostrediu a účinné z hľadiska zdrojov. Na dosiahnutie tohto cieľa by bolo vhodné, keby EHSV spolu s príslušnými útvarmi Komisie podporoval nejaké každoročné podujatie (ako napríklad seminár), na ktorom by bola predstavená udržateľná výstavba a dizajn.

1.8 EHSV víta návrh podpredsedu Európskej komisie Antonia Tajaniho zaviesť pred podpisom dohody o obchodnom partnerstve medzi EÚ a tretími krajinami „test konkurencieschopnosti“. Súhlasí aj s tým, že treba posúdiť dosah všetkých ostatných politických iniciatív (ako je energetická, obchodná, environmentálna a sociálna politika a politika ochrany spotrebiteľa) na konkurencieschopnosť priemyslu, a to ešte pred ich zavedením.

1.9 Na zvýšenie produktivity a udržanie náskoku pred konkurenciou potrebuje toto odvetvie pracovníkov, ktorí budú vyškolení v oblasti najnovších zručností a technológií. EHSV víta proaktívny prístup odvetvia k ochrane pracovníkov pred vystavením škodlivým látkam na pracovisku a tiež záväzok sektora zaručiť istotu kariérneho rozvoja a zamestnania, udržanie zdravia a dobrých životných podmienok pracovníkov, rozvoj zručností a schopností a dosiahnutie rovnováhy medzi pracovným a osobným životom.

1.10 Výskumné a inovačné projekty v oblasti spracovania dreva a výroby nábytku zatiaľ neboli na úrovni EÚ prijaté s veľkým úspechom. Na to, aby mohla byť európskemu drevospracujúcemu a nábytkárskemu priemyslu poskytnutá výraznejšia podpora v oblasti výskumu a vývoja, budú musieť budúce programy osobitne zohľadniť špecifické problémy a potreby malých a stredných podnikov.

1.11 EHSV by chcel opätovne upozorniť na význam intenzívnej spolupráce medzi týmto odvetvím a správnymi orgánmi na úrovni EÚ aj jednotlivých krajín v boji proti falšovaniu. EHSV preto podporuje vytvorenie štandardného európskeho patentu a požaduje vytvorenie „produktových listov“ pre nábytkárske výrobky. Vo veľkej miere by mal pomôcť rozvoj technológií, ktoré by uľahčili potvrdzovanie pravosti. EHSV odporúča, aby EÚ prijala kroky na posilnenie kapacít colných orgánov jednotlivých krajín, a takisto by mal byť zorganizovaný „európsky/národný deň boja proti falšovaniu“.

2. Drevospracujúci a nábytkársky priemysel v Európskej únii⁽²⁾

2.1 Drevospracujúci a nábytkársky priemysel je dôležité, udržateľné, inovatívne a ekologicky prijateľné odvetvie. V roku 2008 bol jeho obrat okolo 221 miliárd EUR a zamestnával 2,4 milióna osôb vo vyše 365 000 podnikoch, pričom väčšinu z nich tvorili malé a stredné podniky. Takmer polovica tohto obratu pripadá na nábytkársky priemysel, nasleduje výroba konštrukčných prvkov (19,3 %), piliarstvo (13,9 %) a výroba drevných panelov (9,2 %). Všeobecná finančná a hospodárska kríza mala výrazný dosah na celé odvetvie: v rokoch 2008 až

2009 sa obrat znížil o vyše 20 %. Zostávajúcu časť odvetvia lesného hospodárstva tvorí európsky celulózový a papiernický priemysel. Jeho ročný obrat dosahuje 71 miliárd EUR, pričom produkuje 36 miliónov ton celulózy a 89 miliónov ton papiera.

2.2 Z hľadiska zamestnanosti pripadá na nábytkársky priemysel 51 % pracovných miest tohto odvetvia. Najviac ľudí v tomto sektore zamestnáva Taliansko (363 000 pracovných miest), nasleduje Poľsko, Nemecko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. V nových členských štátoch EÚ je v tomto odvetví zamestnaných mimoriadne veľa ľudí: z celkového počtu zamestnaných osôb pracuje 34 % v drevospracujúcom priemysle. Pracovné miesta v drevospracujúcom a nábytkárskom priemysle sa často nachádzajú vo vzdialených alebo v menej industrializovaných či menej rozvinutých oblastiach, a preto tieto odvetvia výrazne prispievajú k vidieckej ekonomike. Celulózový a papiernický priemysel poskytuje 235 000 priamych pracovných miest a 1 milión nepriamych, pričom 60 % všetkých pracovných miest sa nachádza na vidieku.

2.3 Keďže toto odvetvie využíva predovšetkým prírodnú obnoviteľnú surovinu – drevo – a osvedčilo sa z hľadiska udržateľnosti, je tiež priekopníkom v oblasti rozvoja ekologického hospodárstva, ktoré je jedným z najdôležitejších cieľov EÚ do budúcnosti. Aj celulózový a papiernický priemysel má vynikajúce výsledky v oblasti životného prostredia. Pokiaľ ide o suroviny, polovica vlákien, ktoré sa používajú na výrobu papiera, je recyklovaná. Druhá polovica svedčí o dobrom využívaní zdrojov: 20 až 30 % týchto vlákien predstavujú zvyšky z iných odvetví, preriedovanie v rámci lesného hospodárstva tvorí 40 až 60 % a iba 20 až 30 % pochádza z výrubu.

2.4 V súčasnosti žiaľ existujú isté nezrovnalosti medzi určitými oblasťami niektorých politík a iniciatív EÚ, ktoré vážne ohrozujú konkurencieschopnosť a výnosnosť tohto odvetvia. Európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel čelí zvyšujúcemu sa konkurenčnému boju o drevo zo strany odvetvia energie z obnoviteľných zdrojov, a to v dôsledku dotácií a ďalších opatrení na podporu využívania biomasy (drevo je jedným z hlavných palív, ktoré sa používajú pri výrobe energie z biomasy). Ťažkosti sa vyskytujú aj v súvislosti s investíciami, výskumom, odbornou prípravou, vzdelávaním a lákaním mladých pracovníkov. Ďalšiu záťaž pre toto odvetvie predstavujú administratívne obmedzenia v oblasti verejného obstarávania.

2.5 Odvetviu čoraz viac konkurujú nízkonákladové, rozvíjajúce sa ekonomiky a zvyšuje sa počet technických prekážok obchodu. Okrem toho má nábytkársky priemysel problémy nielen s prístupom k drevu ako surovine, ale čelí aj rapidnému nárastu cien materiálov, ako sú: koža, plasty, prírodné vlákna a ropné deriváty.

2.6 Ak sa inštitúcie EÚ nezaviažu vypracovať legislatívny rámec, ktorý by mohol zvýšiť konkurencieschopnosť, a nezaručia dodávku surovín pre drevospracujúci a nábytkársky priemysel, bude budúcnosť celého odvetvia aj naďalej neistá.

(2) Zdroj: Výročná správa organizácie European Panel Federation (EPF) za roky 2009 – 2010.

3. Dosah európskych právnych predpisov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na dopyt po dreve

3.1 EHSV má vážne obavy v súvislosti s dosahom súboru opatrení Komisie v oblasti klimatických zmien a energetiky na rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a celkovú dostupnosť dreva, ktoré je surovinou tohto odvetvia. EHSV je sklamaný, že v dôsledku využívania nevhodných dotačných programov v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré boli vytvorené na splnenie cieľov boja proti klimatickým zmenám, je v súčasnosti výhodnejšie priame spaľovanie dreva než jeho využívanie na produkciu výrobkov. Táto skutočnosť má závažný dosah na zásobovanie drevospracujúcich podnikov drevom, ako aj celkovú konkurencieschopnosť a ziskovosť týchto podnikov.

3.2 EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala podrobnú štúdiu problémov súvisiacich s dodávkami drevnej suroviny pre odvetvia lesného hospodárstva a odvetvie energie z obnoviteľných zdrojov (biomasa). EHSV nabáda Komisiu, aby spolupracovala s odvetvím lesného hospodárstva a drevárskym priemyslom s cieľom predložiť vhodné a konkrétne opatrenia na riešenie týchto problémov. Výbor navrhuje, aby bola v záujme uľahčenia spolupráce zriadená neformálna a nestranná medziinštitucionálna skupina odborníkov na „drevo ako udržateľnú surovinu“, ktorá by spolupracovala s príslušnými zainteresovanými stranami. CCMi by prirodzene mala záujem byť súčasťou tejto skupiny.

3.3 EHSV podporuje výzvu drevárskeho a papiernického priemyslu, aby sa pri využívaní energie z drevnej biomasy uplatňoval vyvážený prístup, ktorý zabráni narušeniu trhu, pokiaľ ide o dostupnosť a cenu lesných surovín pre výrobné odvetvia. Mala by sa zohľadniť aj skutočnosť, že mnohé podniky vyrábajúce drevné panely boli v období od júna 2009 do júna 2011 nútené znížiť kapacitu, a to nie z finančných či technologických dôvodov, ale v dôsledku nedostatku dostupných surovín.

3.4 Hoci má drevná biomasa (medzi biomasami) zďaleka najvyššiu hustotu výkonu (tok energie vo wattoch/m²), treba poznamenať, že je to stále veľmi nízka hodnota (0,6 W/m²), a napríklad elektrárň na drevo s inštalovaným výkonom 1 GW, kapacitným faktorom 70 % a konverznou účinnosťou 35 % by na svoju prevádzku ročne vyžadovala objem dreva vyťaženého z 330 000 hektárov, čo zodpovedá pozemku s rozlohou takmer 58 × 58 km² (3). Splnenie európskych cieľov v oblasti obnoviteľnej energie s predpokladaným podielom biomasy by si vyžadovalo 340 – 420 miliónov m³ drevnej biomasy.

3.5 V súvislosti s podporou obnoviteľných zdrojov energie a biomasy považuje EHSV za najdôležitejšie tieto zásady:

- Pred zavedením opatrení na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie by mali členské štáty v rámci

svojich akčných plánov pre túto oblasť vyhodnotiť, aké množstvo drevnej biomasy je v ich krajine alebo regióne jednoznačne k dispozícii na energetické využitie a aké množstvo už využíva drevospracujúci priemysel ako surovinu.

- V záujme obnovenia prirodzenej rovnováhy medzi využívaním dreva ako materiálu a využívaním biomasy na energetické účely sa treba vyhýbať dotáciami na priame spaľovanie dreva.
- Treba zaviesť vhodné metódy na zabezpečenie optimálnej miery využitia a recyklácie drevného odpadu a odpadu z výroby.
- Treba propagovať zásadu kaskádového využívania (výroba produktov, opätovné využívanie, oprava a recyklácia, zhodnotenie energetického obsahu).
- Európske a národné inštitúcie by mali presadzovať opatrenia na zvýšenie mobilizácie dreva z lesov a iných zdrojov (4) a malo by sa podporovať pestovanie dreva s krátkou rubnou dobou na výrobu energie z biomasy.

3.6 Z ekonomického hľadiska je pridaná hodnota v rámci odvetvia výrobkov z dreva vyrábaná na 1 044 EUR na tonu suchého dreva a 118 EUR na tonu dreva využívaného na výrobu bioenergie. Z hľadiska zamestnanosti vytvára odvetvie výrobkov z dreva 54 osobohodín na tonu suchého dreva, pričom v odvetví bioenergie sú to iba 2 osobohodiny (5). Pokiaľ ide o obeh uhlíka v prírode, odvetvie výrobkov z dreva je z hľadiska zamestnanosti a pridanej hodnoty oveľa prínosnejšie ako priame spaľovanie dreva.

3.7 Drevospracujúci priemysel už niekoľko desaťročí prispieva k udržateľnému využívaniu energie a prírodným zdrojom svojou priekopníckou prácou v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Tým sa tiež významne podieľa na zmierňovaní klimatických zmien.

3.8 Okrem toho sa vďaka investíciám do moderného vybavenia a postupov dosiahli výrazné úspory energie – väčšina energie potrebnej na postupy priemyselného spracovania dreva sa vyrába z drevnej biomasy, ktorá nie je vhodná na recykláciu. Až 75 % energie, ktorá sa používa na výrobu produktov z dreva, sa vyrába z drevného odpadu a recyklovaného dreva. Toto odvetvie tiež priebežne zvyšuje mieru recyklácie dreva prostredníctvom značných investícií do inovatívnych technológií.

(3) Vaclav Smil: *Power Density Primer – Understanding the Spatial Dimension of the Unfolding Transformation to Renewable Electricity Generation*, máj 2010.

(4) *Mobilisation and efficient use of wood and wood residues for energy generation* – správa ad hoc pracovnej skupiny II Stáleho lesníckeho výboru o mobilizácii a efektívnom využívaní dreva a drevného odpadu na výrobu energie adresovaná Stálemu lesníckemu výboru.

(5) *Tackle Climate Change: Use Wood*, publikácia CEI-Bois, november 2006.

3.9 Drevo je obmedzený zdroj a drevospracujúci priemysel je zainteresovaný na jeho maximálne efektívnom využívaní. Toto odvetvie vybudovalo za uplynulých 20 rokov logistické siete na získavanie a úpravu recyklovaného dreva. Avšak EHSV uznáva, že v niekoľkých členských štátoch končí hodnotné drevo na skládkach, čo je v rozpore s cieľmi európskej smernice o skládkach odpadov (1999/31/ES). EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby zabezpečila správne uplatňovanie európskej smernice o skládkach odpadov, čím by zabránila plytvaniu s drevom vhodným na priemyselné využitie alebo výrobu energie z obnoviteľných zdrojov.

4. Drevo ako vynikajúce viacúčelové riešenie na úsporu energie v budovách

4.1 Energetická účinnosť je jedným z hlavných prvkov stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Energetická účinnosť predstavuje „jeden z nákladovo najúčinnějších spôsobov zvýšenia bezpečnosti dodávok energie a zníženia emisií skleníkových plynov a ďalších znečisťujúcich látok“⁽⁶⁾.

4.2 Na budovy pripadá 40 % spotreby energie a 36 % emisií CO₂ vyprodukovaných v EÚ. Energetická hospodárnosť budov má kľúčový význam pre dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti energetiky a boja proti klimatickým zmenám z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska.

4.3 Drevo ako stavebný materiál môže byť riešením na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov z hľadiska účinnosti nákladov. Mnohé medzinárodné vedecké štúdie potvrdili, že budovy s drevenou konštrukciou produkujú menej emisií skleníkových plynov ako budovy s oceľovou konštrukciou (o 26 %) a betónovou konštrukciou (o 31 %). Navyše, pokiaľ ide o sektor bývania, domy s oceľovou a betónovou konštrukciou spotrebujú o 17 % (oceľová konštrukcia) a 16 % (betónová konštrukcia) viac zabudovanej energie a uvoľňujú o 14 % a 23 % viac znečisťujúcich látok ako domy s drevenou konštrukciou. Toto odvetvie teda môže zohrávať dôležitú úlohu pri podpore cieľov obsiahnutých v pláne EK do roku 2050, ktoré sú zamerané na dosiahnutie 80 % zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2050.

4.4 EHSV zdôrazňuje, že treba propagovať ekologické budovy, ktoré budú využívať štruktúry a postupy zlučiteľné so životným prostredím a účinné z hľadiska zdrojov počas celého životného cyklu: od štádia návrhu cez výstavbu, prevádzku, údržbu a obnovu až po demoláciu. Treba presadzovať využívanie prístupu zameraného na posudzovanie životného cyklu, ktorého súčasťou je nájdenie materiálu s najmenším dosahom na globálne otepľovanie.

4.5 EHSV je sklamaný z toho, že stále existujú legislatívne prekážky alebo percepčné bariéry, ktoré bránia väčšiemu využívaniu dreva a drevených výrobkov v obytných budovách v EÚ. Na národnej úrovni by sa mali prijať ad hoc iniciatívy na zlepšenie poznatkov miestnych a regionálnych orgánov o dreve ako stavebnom materiáli. Jednou z najzávažnejších prekážok, ktoré bránia rozšírenějšímu využívaniu dreva v stavebníctve, je okrem toho nedostatočné príslušné vzdelávanie, odborná

príprava a zručnosti, a to nielen v rámci drevárskych odvetví, ale aj v súvisiacich kľúčových povolaniach (stavební inžinieri, architekti atď.).

4.6 Avšak pozitívna úloha dreva v oblasti bývania žiaľ nie je vždy v plnej miere uznaná v rámci systémov hodnotenia ekologických budov, ktoré sa v súčasnosti používajú. Niektoré z nich dokonca od používania dreva odrádzajú. EHSV preto požaduje, aby sa používali všeobecne akceptované metodiky posudzovania životného cyklu, ktoré uznávajú všetky výhody aj nevýhody stavebných materiálov vrátane skladovania uhlíka.

4.7 Najekologickejším riešením je podpora používania drevených výrobkov – vďaka plnému využívaniu potenciálu dreva (viazanie uhlíka a substitučný účinok) v budovách by mohla Európa znížiť emisie CO₂ o 300 miliónov ton (v rozmedzí 15 – 20 %) (7). EHSV uznáva, že používaním ekologických stavebných materiálov možno dosiahnuť skutočné úspory energie v budovách.

4.8 Zo všeobecnejšieho hľadiska a vzhľadom na prebiehajúcu diskusiu o klimatických zmenách a najmä diskusiu o využívaní pôdy, zmenách vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (LULUCF) EHSV vyzýva verejné orgány, aby:

— uznali, že výrobky z dreva viažu uhlík (8),

— podporovali používanie materiálov, ktoré viažu uhlík a majú nižšiu uhlíkovú stopu aj stopu iných prvkov.

5. Globálna ekonomika – výzvy a príležitosti pre drevospracujúci a nábytkársky priemysel

5.1 Dnes už zemepisná vzdialenosť nepredstavuje ochranu pred konkurenciou.

5.2 Globalizácia ovplyvnila európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel v mnohých smeroch:

— tlak dovozu z nízkonákladových krajín, predovšetkým z Ázie, a to nielen na spotrebný tovar, ako je nábytok alebo drevené podlahové krytiny (parkety a laminátové podlahy), ale aj na preglejky, v prípade ktorých sa už zaviedlo antidumpingové clo. Ceny preglejok a nábytku čelia silnému tlaku v dôsledku konkurencie, najmä z Číny,

— vývoz guľatiny (buk, dub, topol) do Číny, ktorá sa do Európy vracia v podobe polotovarov či hotových výrobkov. Podľa čínskych colných orgánov bolo do krajiny za prvé štyri mesiace roku 2010 dovezených 11 miliónov m³ guľatiny, čo je o 24 % viac než za rovnaké obdobie roku 2009. V roku 2009 dosiahla hodnota dovezených produktov drevospracujúceho priemyslu v užšom zmysle slova 7 miliárd EUR. Čína je už dlhé roky najväčším zahraničným dodávateľom nábytku do EÚ. Od roku 2008 pochádza vyše 50 % celkového európskeho dovozu z Číny. Európsky dovoz nábytku z Číny je v súčasnosti o 46,9 % vyšší ako v roku 2005, avšak celková hodnota dovezeného nábytku stúpila iba o 12,6 %, čo podčiarkuje čínsku prevahu.

(7) CEI-Bois: www.cei-bois.org.

(8) Dušan Vácha, TSU Internship, *Harvested Wood Products, approaches, methodology, application*, IPCC/NGGIP/IGES, Kanagawa, Japonsko, máj 2011.

(6) Plán energetickej účinnosti na rok 2011, KOM(2011) 109 v konečnom znení.

5.3 Európske inštitúcie by mali zaručiť rovnaké podmienky a rovnaké trhové pravidlá pre európskych výrobcov aj ich konkurentov. EHSV víta návrh podpredsedu Európskej komisie Antonia Tajaniho zaviesť pred podpisom dohody o obchodnom partnerstve medzi EÚ a tretími krajinami „test konkurencieschopnosti“. V budúcnosti by sa mali obchodné a investičné dohody medzi EÚ a tretími krajinami uzatvárať na základe hodnotenia vplyvu ukončeného ešte pred začiatkom rokovaní. Okrem toho výbor súhlasí aj s tým, že treba posúdiť dosah všetkých ostatných politických iniciatív (ako je energetická, obchodná, environmentálna a sociálna politika a politika ochrany spotrebiteľa) na konkurencieschopnosť priemyslu, a to ešte pred ich zavedením.

5.4 Keďže mnohé dôsledky globalizácie sa nedajú spomaliť ani sa im nedá predísť, európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel bude musieť preniknúť do nových a inovatívnych segmentov. Odvetvie sa už sústreďuje na rozvoj konkurenčných výhod, ako je:

- flexibilná výroba, ktorá umožňuje produkciu špecificky prispôsobených výrobkov,
- špecifikácie týkajúce sa vysokej kvality a vyspelé technológie,
- špičkový dizajn,
- rozvoj hodnôt, ktoré nie sú založené na cene (napríklad vytváranie značiek, pozitívny zážitok z nákupu),
- integrácia predpredajných a popredajných služieb,
- rýchla distribúcia a minimálna doba skladovania.

5.5 Európsky priemysel sa teda zameriava na „nekonečný“ proces inovácie z hľadiska technológie, funkčnosti a estetiky. Na to, aby mohol konkurovať čínskemu priemyslu, ktorý v súčasnosti dokáže vyrábať akýkoľvek tovar za oveľa nižšie ceny ako európske podniky, majú zásadný význam vysoko inovatívne a originálne výrobky pre špecifické skupiny zákazníkov.

6. Sociálne hľadiská

6.1 Drevospracujúci a nábytkársky priemysel čelí nesmierne tlaku v dôsledku kombinácie externých záťažových faktorov, medzi ktoré patrí globalizácia trhov, zrýchľovanie technologických zmien a nedávna globálna finančná kríza. Je nevyhnutné upraviť zameranie trhových stratégií, aby bolo možné udržať si konkurencieschopnosť a zostať aj naďalej súčasťou európskeho hospodárstva. Výzvy sa týkajú predovšetkým plánov dôchodkového zabezpečenia, skutočnosti, že pracovná sila má podpriemerné vzdelanie, a tiež schopnosti

prilákať a udržať mladých pracovníkov a zmeniť požiadavky týkajúce sa kvalifikácie. Demografický vývoj pracovnej sily v odvetví by sa mal pozorne sledovať a v predstihu by sa mali prijať nápravné opatrenia, aby odvetvie nemalo v budúcnosti problém napredovať.

6.2 Kľúčovým aspektom je dostupnosť vyškolenej a kvalifikovanej pracovnej sily. Špecifické zručnosti požadované v rámci výrobného cyklu nábytku alebo výrobkov z dreva môžu predurčiť úspech samotného výrobku. Odborná príprava pracovníkov musí vychádzať nielen z tradičných modelov, ale aj z nových potrieb trhu a technologického rozvoja.

6.3 V súčasnosti je špecifickým problémom odvetvia staršia pracovná sila vo väčšine pododvetví tohto sektora a tiež jeho nedostatočná príťažlivosť pre mladých pracovníkov. Toto odvetvie potrebuje pracovníkov, ktorí sú vyškolení v oblasti najnovších zručností a technológií.

6.4 Sektor sa tieto problémy snaží riešiť v spolupráci so svojimi odvetvovými organizáciami a odbormi⁽⁹⁾, pričom sa zameriava na nedostatočnú odbornú kvalifikáciu a potrebu prilákať mladých pracovníkov. Jedným z kľúčových faktorov na potvrdenie konkurencieschopnosti tohto odvetvia je zabezpečenie dostatočného počtu disponibilných kvalifikovaných pracovníkov potrebných na uspokojenie dopytu v rámci odvetvia. Programy odbornej prípravy by mali reagovať na potreby v oblasti pracovnej sily.

6.5 Odvetvie sa tiež venuje ochrane pracovníkov pred vystavením škodlivým látkam na pracovisku, a to prostredníctvom projektov zameraných na osvedčené postupy v oblasti zdravia a bezpečnosti, ktoré podporuje Európska komisia. Najlepšími príkladmi angažovanosti drevospracujúceho priemyslu pri vytváraní zdravého pracovného prostredia pre zamestnancov sú projekty „REF-Wood“ a „Less Dust“. Tieto iniciatívy európskych sociálnych partnerov sú zamerané na zlepšenie zamestnanosti poskytnutím lepších pracovných podmienok a mali by viesť k posúdeniu vplyvu a určeniu ďalších krokov, ktoré umožnia dosiahnuť ciele stanovené sociálnymi partnermi. Drevospracujúci a nábytkársky priemysel považuje za zásadné zaručenie istoty kariérneho rozvoja a zamestnania, udržanie zdravia a dobrých životných podmienok pracovníkov, rozvoj zručností a schopností a dosiahnutie rovnováhy medzi pracovným a osobným životom. EHSV víta a podporuje existenciu sociálnych chárt týkajúcich sa práv a povinností pracovníkov a zamestnávateľov na úrovni podnikov.

6.6 Je dôležité zdôrazniť, že európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel má obrovský potenciál na vytváranie ekologických pracovných miest na miestnej úrovni, a to vďaka tomu, že využíva obnoviteľné suroviny, má nízku spotrebu energie a jeho podniky sa často nachádzajú na vidieku.

⁽⁹⁾ Pozri napríklad sociálnu chartu spoločnosti Pfeleiderer AG (PASOC), ktorá bola podpísaná 30. novembra 2010 vo Frankfurte nad Mohanom (Nemecko). http://www.pasoc.innopas.eu/fileadmin/docs/documents/sozialcharta/EN_IFA-PAG.pdf.

7. Výskum a inovácia

7.1 Na zabezpečenie prístupu k európskym programom pre výskum a vývoj vytvoril európsky drevospracujúci priemysel technologickú platformu odvetvia lesného hospodárstva, a to v spolupráci so svojimi partnermi z celulózového a papiernického priemyslu a vlastníkmi lesov. To síce jednoznačne otvorilo nové príležitosti pre výskumnú a vývojovú činnosť na úrovni EÚ, avšak projekty v oblasti spracovania dreva a výroby nábytku zatiaľ neboli na úrovni EÚ prijaté s veľkým úspechom, a to vzhľadom na skutočnosť, že len málo malých a stredných podnikov má zdroje potrebné na to, aby sa mohli zapojiť.

7.2 Programy EÚ v oblasti spolupráce, ako sú projekty ERANET, preukázali, že sú lepšie prispôbené potrebám malých a stredných podnikov a ponúkli aj konkrétne príležitosti pre podniky tohto odvetvia.

7.3 Na to, aby mohol európsky drevospracujúci a nábytkársky priemysel profitovať z výraznejšej podpory výskumu a vývoja, budú musieť budúce programy EÚ v oblasti výskumu a vývoja osobitne zohľadňovať špecifické potreby malých a stredných podnikov, aby sa uľahčil prístup k programom a aby tieto programy lepšie zodpovedali každodenným potrebám podnikov.

7.4 EHSV preto vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby náležite zväzili tieto pripomienky, a to v súvislosti s prebiehajúcimi konzultáciami k zelenej knihe o spoločnom strategickom rámci pre budúce financovanie výskumu a inovácií v EÚ. EHSV okrem toho nabáda európske inštitúcie, aby preskúmali možné iniciatívy na oživenie rozvoja netechnologických inovácií.

7.5 Inovácie sa vyvíjajú prirodzeným spôsobom, nemožno ich dodávať na objednávku. Avšak národné a európske orgány môžu podporiť proces inovácie vytvorením rámcových podmienok, vďaka ktorým sa podnikom vyplatí investovať čas a peniaze do svojej budúcnosti.

7.6 Európska politika v oblasti surovín sa orientuje skôr na kritické suroviny než na iné východiskové materiály, ako je drevo či recyklovaný papier. V záujme prekonania tohto zjavného nedostatku európskych politík EHSV požaduje, aby bolo drevo – ako kľúčová surovina – zahrnuté do európskeho inovačného partnerstva v oblasti surovín, a to v súlade s odporúčaniami uvedenými v oznámení Európskej komisie na tému surovín.

8. Práva duševného vlastníctva a výroba falzifikátov

8.1 Ochrana a presadzovanie práv duševného vlastníctva musia byť prioritou, aby EÚ mohla naďalej súťažiť v rámci

svetovej ekonomiky aj napriek čoraz väčšej miere medzinárodného falšovania a pirátstva v mnohých odvetviach. EHSV zdôrazňuje potrebu posilnenej spolupráce v oblasti práv priemyselného vlastníctva, najmä prostredníctvom vytvorenia štandardného európskeho patentu.

8.2 EHSV by chcel opätovne upozorniť na potrebu intenzívnej spolupráce medzi priemyslom a orgánmi verejnej správy (na európskej aj národnej úrovni) v boji proti falšovaniu. Je nevyhnutné poskytnúť lepšiu podporu v oblasti odbornej prípravy úradníkov štátnej aj colnej správy a zlepšiť informovanosť spotrebiteľov. Výrazne by mal pomôcť rozvoj technológií, ktoré by uľahčili rozoznávanie originálnych výrobkov od falzifikátov. EHSV odporúča, aby EÚ prijala kroky na posilnenie kapacít colných orgánov jednotlivých krajín v boji proti obchodovaniu s falšovaným tovarom.

8.3 Jedným z príkladov osvedčených postupov je talianska iniciatíva „Národný deň boja proti falšovaniu“, ktorý minulý rok zorganizovala v Ríme a niekoľkých ďalších väčších mestách krajiny federácia talianskych podnikov Confindustria. EHSV vyzýva európske inštitúcie, aby podobné podujatie zorganizovali na úrovni EÚ a jednotlivých krajín.

8.4 Falšované nábytkárske výrobky môžu ohrozovať zdravie či dokonca aj život. Z tohto dôvodu a s cieľom posilniť práva duševného vlastníctva EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby vytvorila „produktový list“ pre nábytkárske výrobky. Tento prehľad základných informácií by mal byť priložený k zakúpenému výrobku, aby sa zaručila potrebná transparentnosť v obchodných vzťahoch medzi výrobcami, predajcami a spotrebiteľmi. O nábytkárskych výrobkoch dostupných na trhu EÚ by mali byť k dispozícii aspoň tieto informácie: oficiálny názov výrobku alebo jeho názov v rámci spoločného colného sadzovníka; obchodné meno výrobcu alebo dovozcu; pôvod výrobku; prítomnosť akýchkoľvek materiálov alebo látok, ktoré by mohli byť škodlivé pre ľudí alebo životné prostredie; informácie o použitých materiáloch a výrobných postupoch, ak sú významné z hľadiska kvality alebo vlastností výrobku; návod na použitie.

8.5 Výbor uznáva, že je skutočne potrebné podporiť nábytkársky a drevospracujúci priemysel, a to formou hospodárskych reforiem zameraných na zlepšenie propagácie výrobkov na medzinárodnej úrovni a zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže. EÚ by tiež mala dôrazne vyzvať rozvíjajúce sa ekonomiky k reforme ich vnútroštátnych systémov, aby tak odstránili byrokratické prekážky či prostredníctvom sadzieb kompenzovali prípadnú regulačnú alebo byrokratickú nerovnováhu. Tiež by sa mohol zlepšiť právny rámec, aby sa vytvoril jasný regulačný rámec pre európske podniky, ktoré chcú investovať na trhoch tretích krajín.

V Bruseli 26. októbra 2011

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON